

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1-6

(1) V malé obci Sutice v podhůří Krkonoš může pár generací najít ztracené fragments dětství. Kdo má v paměti modré rozházené dílky stavebnice Seva, malou kreslicí „magickou“ tabulku nebo Liazku ze stavebnice Monti systém, přijede na správné místo. Právě tady se tyto hračky stále vyrábějí díky firmě Beneš a Lát s velmi **zajímavou** historií. V Česku není zdaleka sama a tento druh byznysu rozhodně není zapomenutý, stejně jako retro hračky ze Sutice. Česko se totiž podle evropských statistiků a ekonomů stalo s exportem v hodnotě 12 miliard korun největším vývozcem hraček v Evropě.

Ještě než se vrátíme do zapadlé továrny na nostalgii v Sutici, je potřeba si udělat v číslech jasněji, protože na první poslech znějí opravdu monstrózně. Má na ně vliv zejména to, že v Česku jsou výrobní největších světových hráčů, například firem Lego a Playmobil. Suma 12 miliard také počítá vývoz, ne výrobu v určité zemi, takže jsou v ní započítány i výrobky, které se do země přivezou například z Číny a distribuují dále do Evropy.

(2) Stavebnice ze Sutice, o kterých byla řeč, už přitom z trhu **málem** zmizely. Přežily vlastně jen náhodou, tedy přesněji řečeno díky potřebě strojírenské firmy Beneš a Lát. Její tradice sahá hluboko do první republiky, vznikla v pražských Holešovicích a později se přesunula do Průhonice. S hračkami neměla firma Beneš a Lát společného pranic. Časem ale potřebovala expandovat, a protože v Průhonice nebylo místo, našla ho v **uplynulé** textilce v Podkrkonoší. „Sháněli jsme zaměstnance a přišlo nám zvláštní, že na třicet pozic přišlo přes osmdesát životopisů, všechny přesně takové, jaké jsme si představovali. Pátrali jsme, čím to je, a ukázalo se, že všichni odcházejí z továrny, která kousek od nás vyrábí hračky,“ popisuje Jan Lát.

Firma se nakonec rozhodla danou továrnu společnosti Vista koupit. „Dívali jsme se na to všelijak. Ale byl to kus historie, který jsme nechtěli ničit. I já jsem si se stavebnicí Seva jako dítě hrál. Z počáteční stráty se nám podařilo produkcí hraček vytáhnout, a i když jde pořád trochu o *filantropii*, jsme připraveni v ní vytrvat,“ říká Jan Lát.

Firma **pravidelně** přichází s novými modely a obměnami. Teď chce více sázet na vlnu retra. Část její produkce sice putuje do USA, Německa či Rakouska, ztěžejní je ale stále Česká republika a Slovensko, jako perspektivní se podle Jana Láta ukazují trhy v Polsku či Maďarsku.

(Týdeník Euro, upraveno)

1 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N):

max. 2 body

- 1.1 Roční obrat firem Beneš a Lát, Playmobil a Lego činí dohromady 12 miliard korun.
- 1.2 Stavebnici Seva původně vyráběla firma Beneš a Lát, nyní je produktem firmy Vista.
- 1.3 Ve strojírenské firmě Beneš a Lát zabývající se výrobou retro hraček pracuje pouze 30 zaměstnanců.
- 1.4 Firma Beneš a Lát sídlila nejprve v Praze-Holešovicích, poté v Průhonice a nyní v obci Sutice v budově bývalé textilky.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

2 Najděte v druhé části výchozího textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

max. 4 body

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Vlastní jména a název *Playmobil* jsou zapsána správně.

3 Jaký je význam slova *filantropie*, které je ve výchozím textu vyznačeno kurzivou?

1 bod

- A) obětavost
- B) ziskuchtivost
- C) dobročinnost
- D) marnotratnost

4 Která z následujících možností nabízí vhodnou náhradu za slovo chybně užitě ve výchozím textu?

1 bod

Chybně užitě slovo je v případě této úlohy slovo, jehož význam neodpovídá kontextu výchozího textu. Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.

- A) místo *málem* má být *téměř*
- B) místo *uplynulé* má být *bývalé*
- C) místo *zajímavou* má být *poutavou*
- D) místo *pravidelně* má být *opakovaně*

5 Které z následujících slov je ve výchozím textu užitó ve stejném pádu jako slovo *byznysu* v úseku *tento druh byznysu rozhodně není zapomenutý*?

1 bod

Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.

- A) fragmenty
- B) továrny
- C) textilce
- D) produkci

6 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje přívlastek postupně rozvíjející?

1 bod

- A) trhy v Polsku či Maďarsku
- B) kreslicí „magickou“ tabulku
- C) zapadlé továrny na nostalgii
- D) evropských statistiků a ekonomů

7 Ve kterém z následujících souvětí je chybně zapsána interpunkce?

1 bod

- A) Přes záda zvědavců toho moc neviděl, přišel příliš pozdě, a tak jen z povyku a výkřiků mohl odhadovat, co se vlastně tam vepředu děje.
- B) Byly doby, kdy si s volbou slov tolik hlavu nelámá, ale od jisté chvíle si řekl, že nechce přispívat k dalšímu hrubnutí doby tím, že bude hovořit drsně.
- C) Občané jednoho státu obvykle žijí v iluzi, že na druhé straně hranic se žije lépe, že vláda u sousedů je rozumnější a spravedlivější, a že tam vládne pořádek.
- D) Máme za sebou epidemii hladu, epidemii tyfu, cholery a dalších chorob, máme za sebou masové vraždění, ale to, co se děje nyní, to je mnohem horší než všechno, co bylo předtím.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8-13

(1) K velmi dobře **zdokumentovaným** zdrojům pracovní psychické zátěže patří stres plynoucí z **interpersonálních** konfliktů a jakékoliv formy šikany (tedy ze strany spolupracovníků, nadřízených, ale též ze strany zákazníků, pacientů nebo třeba žáků). Zde už může jít o souvislost s rozvojem vážných forem depresivních a úzkostných poruch, a dokonce i s velmi zvýšeným rizikem rozvoje kardiovaskulárních poruch, včetně vysokého rizika infarktu myokardu.

Když slavný anglický ekonom John Maynard Keynes zveřejnil v roce 1930 esej s titulem „Ekonomické možnosti pro naše vnoučata“, odhadoval, že lidé v roce 2030 nebudou muset pracovat déle než 15 hodin týdně. Devadesát let poté situace vypadá úplně jinak. Tlak na pracovní výkon vede i v ekonomicky rozvinutých státech světa k prodlužování pracovní doby. Například Britská obchodní unie uvádí, že počet pracovníků pracujících více než 48 hodin týdně stoupl od roku 2010 o 15 %, zároveň varuje, že takové nadměrné pracovní zatížení významným způsobem zvyšuje riziko závažných zdravotních následků. K otázce nadměrného pracovního zatížení ve smyslu dlouhé či **atypické** pracovní doby existuje velké množství studií.

(2) Například pracovní zatížení v rozsahu 11 hodin denně nebo 55 hodin týdně po většinu doby v posledním roce představuje velice silný ukazatel rozvoje depresivní poruchy. Není divu, že to často dopadá na lékaře, kteří navíc kvůli přepracování výrazně chybují (když lékaři slouží často nebo pravidelně 24hodinové služby, nastává **dramatický** nárůst výskytu vážných profesních pochybeních).

(3) Zdroj stresu	Stresor pro % respondentů
Kontakt s klienty/zákazníky/pacienty	63 %
Platové ohodnocení	62 %
Nadměrné časové zatížení	55 %
Nadměrné pracovní požadavky	53 %
Nejistota pracovního místa	47 %
Požadavek na odborné znalosti	44 %
Pracovní podmínky (vybavení pracoviště apod.)	43 %
Požadavek na komunikační dovednosti	40 %
Konflikty s nadřízeným	31 %
Konflikty se spolupracovníky	29 %

(Psychologie DNES, upraveno)

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N):

max. 2 body

- 8.1 Vážná pracovní pochybení jsou často důsledkem přepracování.
 8.2 Méně než 2/3 respondentů považují za stresující konflikt s nadřízeným.
 8.3 Za posledních 90 let stoupl počet lidí pracujících více než 48 hodin týdně o 15 %.
 8.4 Mezi pět nejvýznamnějších zdrojů stresu patří platové ohodnocení, požadavek na odborné znalosti a nadměrné časové zatížení.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

9 Kterou z následujících dvojic slov nelze v kontextu výchozího textu považovat za synonyma? První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.

1 bod

- A) zdokumentovaný – zaznamenaný
 B) interpersonální – mezilidský
 C) atypický – neobvyklý
 D) dramatický – divadelní

10 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje chybně užitý tvar slova?

1 bod

- A) riziko závažných pracovních následků
- B) výskytu vážných profesních pochybeních
- C) zdokumentovaným zdrojům pracovní psychické zátěže
- D) s rozvojem vážných forem depresivních a úzkostných poruch

11 Vypište z druhé části výchozího textu dvě podstatná jména slovesná.

max. 2 body

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

12 Které z následujících tvrzení o souvětí podtrženém ve výchozím textu je pravdivé?

1 bod

- A) V obou větách vedlejších je stejný podmět.
- B) Souvětí obsahuje dvě věty vedlejší, obě jsou předmětné.
- C) Souvětí obsahuje dvě věty hlavní, které jsou v poměru odporovacím.
- D) V poslední větě se vyskytuje alespoň jeden přívlástek několikanásobný.

13 Který spisovatel si mohl přečíst esej Johna Maynarda Keynesa „Ekonomické možnosti pro naše vnoučata“ v roce jejího vydání?

1 bod

- A) James Joyce
- B) Oscar Wilde
- C) Jane Austenová
- D) Charles Dickens

14 Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je napsána pravopisně správně (A), či nikoli (N):

max. 2 body

	A	N
14.1 Radmila a Jiří by rádi přispěli na dobročinné účely, ale ještě se neshodli na výši darované sumy.	☐	☐
14.2 Jana a Simona se dennodenně dohadovaly, která z nich má schovívavějšího a všestrannějšího manžela.	☐	☐
14.3 Nákladní auta a autobusy nehybně stály v pravém jízdním pruhu, takže byla dálnice jen stěží průjezdná a jejich řidiči ztráceli drahocenný čas.	☐	☐
14.4 Děvčata ze střední zdravotnické školy i jejich jediný spolužák se během povinných praxí naučila ošetřit zlomeninu holenní kosti i drobnější poranění.	☐	☐

15 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

3 body

A) V tom snu jsem normálně usínala ve své posteli, když mě probraly nějaký rušivý zvuky, posadila jsem se a viděla, že za těma prosklenějma dveřma, co vedou do pokoje k našim, se rýsujou nějaký divný siluety.

B) Na dnešek se mi zdál sen, kterej ze začátku vypadal dost legračně, ale ke konci už zdaleka tak veselej nebyl.

C) Moc se mi nechtělo, bála jsem se, ale zároveň jsem měla v tom snu obavy, aby nevzbudily naše. Tak jsem přece jenom vstala, otevřela a ony rychle vklouzly dovnitř.

D) Trochu jako lidský, ale ne úplně. Jedna měla strašně dlouhý uši, druhá kratší, jenže taky ne jako člověk, byly posazený nahoře na temeni hlavy. Obě ty podivný bytosti ťukaly na dveře a rukama vehementně naznačovaly, ať rychle otevřu.

E) Hned se mi ulevilo, protože se ukázalo, že jsou to Pinda s Bobíkem, ale nebyli sami, vlekli s sebou spoutanýho zločince, kterej ovšem vypadal jako kreslenej zločinec ze Čtyřlístku. Strašně spěchali, poručili mi, abych vzbudila Pepička a že jim s tím zločincem musíme pomoci, aby ho mohli po zásluze potrestat.

(V. Koubek, Trpké povídky, upraveno)

15.1 _____

15.2 _____

15.3 _____

15.4 _____

15.5 _____

16 Ve které z následujících možností je slovo *kolem* předložkou?

1 bod

- A) Stála na smluveném místě a bezradně se rozhlížela kolem.
- B) O Vánocích sedávala celá rodina kolem stolu a tiše večeřela.
- C) S novým kolem je dobré zajít do servisu a nechat si ho seřídit.
- D) Už ho nebavilo chodit kolem dokola po špičkách a ani ji nepozdravit.

17 Ve které z následujících možností nejsou všechna slova zapsána pravopisně správně?

1 bod

- A) atletovy oštěpy, vzpěračovy činky, fandit svému favoritovi
- B) hercovy repliky, režisérový asistentky, čist kritikovy recenze
- C) obhájcovy připomínky, soudcovy dotazy, dát milost věžňovi
- D) Nerudovy fejtony, Máchovi Cikáni, neznal bratry Mrštíkovy

18 Přiřadte k jednotlivým charakteristikám (18.1–18.4) příslušnou literární skupinu (A–F):

max. 4 body

(Každou literární skupinu z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.)

- 18.1 Označení pro české autory přelomu 19. a 20. století, let před 1. světovou válkou a krátce po ní, kteří odmítali staré pořádky a společenské zvyklosti. Básnický jazyk členů této skupiny je přirozenější, hovorovější a jasnější než jazyk předchozích generací. Jedním z nejznámějších zástupců této skupiny je Viktor Dyk. _____
- 18.2 Krátkodobé sdružení spisovatelů a politiků z generace 90. let 19. století, jež vydalo svůj Manifest, v němž se mimo jiné dožadovalo práva na svobodný literární projev a všeobecného hlasovacího práva. Zástupci této skupiny, např. náš nejznámější literární kritik F. X. Šalda, zdůrazňovali individualitu v umělecké tvorbě. _____
- 18.3 Literární seskupení 70. a 80. let 19. století, které přejímalo podněty ze zahraničních literatur, zejména západoevropských, a usilovalo o světovost české literatury. Zástupci této skupiny prosazovali svobodu umělecké tvorby, a proto byli označováni jako škola kosmopolitní. Jednou z vůdčích osobností této generace byl Jaroslav Vrchlický. _____
- 18.4 Literární generace, jež vstoupila do literatury koncem 50. let 19. století a sdružila se kolem almanachu nazvaného podle sbírky K. H. Máchy. Členům této literární skupiny šlo nejen o připomenutí samotného Máchy, ale také o včlenění české literatury do evropského kulturního vývoje. Čelním představitelem této generace byl Jan Neruda. _____

(V. Kudělka, Malý labyrint literatury, O. Chaloupka, Příruční slovník české literatury, upraveno)

- A) buřiči
B) májovci
C) Devětsil
D) ruchovci
E) lumírovci
F) Česká moderna

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 19

Hiát je sluchově vnímatelný přechod mezi dvěma různoslabičnými vokály. Takové spojení vzniká v českých výrazech pouze mezi předponou a slovním základem nebo mezi složkami složeného slova (*vyoral, samouk*). Hiát se objevuje také u cizích slov (*vakuum, baobab*). V těchto případech je spisovná jen plynulá výslovnost. Je-li prvním z vokálů [i], vzniká mezi ním a následujícím vokálem hiátové j [milijon], [studijum].

*(P. Karlík, M. Nekula, J. Pleskalová, Encyklopedický slovník češtiny, upraveno)***19** Rozhodněte o každé z následujících vět, zda se v ní vyskytuje jev popsany ve výchozím textu (A), či nikoli (N):

max. 2 body

- 19.1 Pro prvorozené dítě vybrali jména Miriam a Tobiáš.
- 19.2 Nejvyšší horou pohoří Hrubý Jeseník je hora Praděd.
- 19.3 Náš Vojta si ve školce už poněkolkáté nazul boty naopak.
- 19.4 Žáci měli možnost získat stipendium na zahraniční univerzitě.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 20–23

TEXT 1

- (1) Dita vidí, jak si Fredy Hirsch razí cestu řadami vězňů, po vojensku srazí podpatky a postaví se do pozoru. **Na nohou nemá obyčejné vězeňské křápy jako všichni ostatní, nýbrž boty, které nejsou sice praktické, ale působí elegantněji, a požádá o svolení, zda může promluvit.**
- (2) **Celé delegaci začne vysvětlovat, že na bloku 31 se během dne soustřeďují děti, které tudíž nepřekážejí při normálním fungování zbytku táborových zařízení a jejichž rodiče mohou být volně k dispozici na práci v různých dílnách.** Na Hirschovi je poznat, že se cítí jako ryba ve vodě, když může hovořit německy. Čeština mu moc nejde.
- (3) Delegaci vedou velitel Rudolf Höss a Adolf Eichmann. Jsou tu i další potentáti SS. Vzádu, jakoby v ústraní, stojí doktor Mengele. Dita si Mengeleho po očku prohlíží a zdá se jí, že se v jeho tváři zračí nezáměr, a vypadá dokonce, jako by se nudil. Je to tak, hnuší se mu průvod nadřízených, kteří se rozhodli strávit dopoledne v lágru jako na golfovém hřišti.
- (4) Eichmann pokyvuje hlavou a za jeho strohým gestem lze číst předstírané zaujetí tím, co mu Hirsch říká. Dává mu na vědomí, že mu prokazuje ohromnou laskavost už jenom tím, že jej vůbec poslouchá. Nikdo z oficírů se nepřiblíží k židovskému vedoucímu bloku Hirschovi víc než na půl metru. Přestože má na sobě čistou košili a kalhoty celkem nepomačkané, vyhlíží Hirsch jako chudý rolník uprostřed shromáždění zdravím kypících pohlavárů, nastrojených v nažehlených stejnokrojích a nablýskaných botách.
- (5) Dita se na Hirsche dívá a navzdory všem pochybnostem se nemůže ubránit pocitu obrovského obdivu vůči muži, jenž se neozbrojen dokáže nejen postavit před žraločí tlamy, nýbrž dosáhnout i toho, že jej nepozřou. Pohrdají jím, ale naslouchají mu. Hirsch je jako fakír zaříkávající prudce jedovaté hady. Dita mu věří. Zoufale mu potřebuje věřit.
- (A. G. Iturbe, Osvětimská knihovnice, upraveno)*

TEXT 2

Pejorativum (slovo hanlivé) – je takové jazykové vyjádření, které nese negativní odsudek. Může jít o slovo, sousloví i emočně zabarvený výraz, může být opovržlivé, urážející nebo i vulgární.

(cojeto.superia.cz)

20 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z TEXTU 1?

1 bod

- A) Fredy Hirsch se cítí uvolněně, když může komunikovat s velitelem tábora a dalšími důstojníky.
- B) Dita je nezaujatý pozorovatel toho, jak Fredy Hirsch hájí zájmy dětí a mládeže v koncentračním táboře.
- C) Fredy Hirsch, židovský vedoucí bloku, se vůči pohlavárům SS chová ponížene, a proto jím delegace pohrdá.
- D) Fredy Hirsch si svým zjevem i důstojným a neohroženým vystupováním vynutil pozornost a určitý respekt důstojníků SS.

21 Které z následujících tvrzení o souvětích tučně vyznačených v TEXTU 1 je pravdivé?

1 bod

- A) **Nepřímá řeč se vyskytuje v obou těchto souvětích.**
- B) **Nepřímá řeč se nevyskytuje v žádném z těchto souvětí.**
- C) **Nepřímá řeč se vyskytuje pouze v souvětí v první části textu.**
- D) **Nepřímá řeč se vyskytuje pouze v souvětí v druhé části textu.**

22 Ve kterém z následujících úseků podtržených v TEXTU 1 se vyskytuje pejorativní výraz?

1 bod

- A) obyčejné vězeňské křápy
- B) že se cítí jako ryba ve vodě
- C) dosáhnout i toho, že jej nepozřou
- D) jako fakír zaříkávající prudce jedovaté hady

- 23** Vypište ze čtvrté části TEXTU 1 tři podstatná jména, která obsahují předponu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

max. 2 body

- 24** Přiřadte k jednotlivým definicím (24.1–24.3) možnost (A–E), která dané definici nejlépe odpovídá:

max. 3 body

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.)

- 24.1 Lyrickoepický žánr se smutným až pochmurným dějem, který má tragický závěr. Popisuje událost, která končí tragicky, přičemž děj má značně zhuštěný, vyvíjející se rychle. Hrdina se střetává s nadosobními nepřátelskými silami, proti nimž je bezmocný a jimž nakonec osudově podléhá. V textu jsou časté repliky postav a lyrické výpovědi. _____
- 24.2 Lyrický žánr smutného a melancholického ladění. Může vystihovat smutek nad ztraceným štěstím či žal ze zklamané lásky, nenávratnosti krásných prožitků, ze ztráty domova či vyjadřovat zármutek po vyhnání z vlasti nebo ze ztráty blízkého člověka. Na konci se často vyjadřuje uspokojení s prožitým smutkem. Charakteristickým znakem je i větší rozsah. _____
- 24.3 Většinou milostná báseň se smutným vyzněním určená ke zhudebnění. Text zpravidla vyjadřuje pocity stesku, osamělosti a únavy z tíže každodenního života. Pro obsah je charakteristické stupňovité rozvíjení tématu, melancholické ladění básně a opakování základní myšlenky. V klasické podobě se skládala ze tří strof a začáteční verš se v každé strofě opakoval. _____

(T. Žilka, *Poetický slovník*, L. Lederbuchová, *Průvodce literárním dílem*, upraveno)

- A) žalm
B) blues
C) elegie
D) balada
E) tragédie

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–29

(1)

Pláčem solíš otevřený rány, co se hojí.
Tvoji krev i tělo přijímám POD OBOJÍ,
stejný lidi se soumrakem mají stejný stíny,
zmizelas jak před přízrakem, padám do hlubiny.

Tvůj pramínek vlasů zaliju včelím voskem,
koukám na tu krásu a nechápu to mozgem,
to, co jsi mi dala, já nikomu už nedám,
tak mi řekni, má opičko, proč tě marně hledám.

(2)

Otevřená zlomenina srdečního svalu,
trápení a kocovina, vůně tvýho žalu.
Vypustíš svou hříšnou duši do slanýho moře,
neumírej, děvče moje, chci ti říct, že:
Ohořelou károu chtěl bych dojet ke hvězdám,
který svítily z tvech očí,
dřív než červotoči se do tvýho srdce daj.

(3)

V ohořelým autě
už dva měsíce nedejchám,
sám se svojí vinou, už nikdy nechci jinou,
už asi nedoufám.

(Wanastowi Vjegy, upraveno)

25 Vypište z výchozího textu slovo, které má význam *negativní vedlejší účinky konzumace alkoholu*.

1 bod

26 Které z následujících tvrzení o druhé a třetí části textu je pravdivé?

1 bod

- A) Vyskytuje se zde motiv viny i lítosti.
- B) Vyskytuje se zde motiv výzvy i nové lásky.
- C) Vyskytuje se zde motiv viny i výčitky kvůli nedodržení slibu.
- D) Vyskytuje se zde motiv výzvy i zoufalství ze smrti milované bytosti.

27 Které z následujících tvrzení odpovídá první části výchozího textu?

1 bod

- A) V obou čtyřverších se uplatňuje rým střídavý.
- B) V obou čtyřverších se uplatňuje rým sdružený.
- C) Pouze v jednom čtyřverší se uplatňuje rým střídavý.
- D) Pouze v jednom čtyřverší se uplatňuje rým sdružený.

28 Ve kterém z následujících úseků podržených ve výchozím textu se nenachází výraz náležící do obecné češtiny?

1 bod

Uvedené úseky je nutné posuzovat v kontextu výchozího textu.

- A) stejný lidi
- B) vůně tvýho žalu
- C) zaliju včelím voskem
- D) už dva měsíce nedejchám

29 Které z následujících tvrzení o části výchozího textu napsané velkými písmeny je pravdivé?

1 bod

- A) **Přijímání pod obojí** je jeden z bodů první československé ústavy z roku 1918.
- B) **Přijímání pod obojí** je jeden z bodů tolerančního patentu vydaného Josefem II. v roce 1781.
- C) **Přijímání pod obojí** je jedním z požadavků českých stavů při jejich povstání proti Habsburkům v roce 1618.
- D) **Přijímání pod obojí** je jedním ze základních požadavků husitů vyjádřených ve čtyřech pražských artikulech v roce 1420.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 30–32

V poměru k velikosti hlavy mají kočky velké oči. Podobné proporce má rovněž stavba lebky většiny mláďat savců, včetně lidských. Zdánlivě bezbranný a nezáludný pohled kočky s ***** proto vyvolává v lidech podvědomou touhu pečovat o tato zvířata – a kočky z toho rády těží...

Mnozí chovatelé usilovali o vyšlechtění určitých barev očí, a vytvořili tak mnoho výrazných odstínů. Všechna kočata mají při narození modré oči, ale v dospělosti se jejich barva změní. Dospělé kočky mají oči měděné, oranžové, žluté nebo zelené. Jen některá plemena si uchovávají modrou barvu ve spojení s geny pro zbarvení srsti. Některé kočky mají výraznou barvu očí jen v mládí, kdežto jiné získají dokonalé zbarvení teprve po několika letech.

Divoké kočky mají oči oválné a mírně zešíkmené. Plemena blížká „přírodním kočkám“, např. mainská mývalí, mají také tyto „divoké oči“. Přírodní tvar očí se může měnit ●●●●● způsoby, buď jsou oči kulatější, nebo šikmější. Obecně mají starozápadní plemena, např. kartouz, oči kulaté, vystupující. Také některé východní kočky, např. barma, mají kulaté oči, ale přesto mají orientální plemena nejběžnější mandlový tvar oka.

(B. Fogle, *Kočky: atlas do kapsy, upraveno*)

30 30.1 Napište náležitý tvar slovního spojení *velké oči*, který patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu.

max. **3** body

30.2 Napište náležitý tvar číslovky *dva*, který patří na druhé vynechané místo (●●●●) ve výchozím textu.

30.3 Vypište z výchozího textu složené přídavné jméno.

31 Které z následujících tvrzení jednoznačně nevyplývá z výchozího textu?

1 bod

- A) Všem kočkám se v průběhu života mění barva očí.
- B) Divoké kočky mají jiný tvar očí než kočky orientální.
- C) Mainská mývalí kočka má oválné a mírně zešíkmené oči.
- D) Pro mláďata savců je typické, že mají větší oči vzhledem k velikosti hlavy.

32 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

1 bod

- A) Věta *Divoké kočky mají oči oválné a mírně zešíkmené.* je jednočlenná.
- B) Věta *Dospělé kočky mají oči měděné, oranžové, žluté nebo zelené.* obsahuje přívlastek volný.
- C) Věta *Všechna kočata mají při narození modré oči, ale v dospělosti se jejich barva změní.* je dvojnásobná.
- D) Věta *Podobné proporce má rovněž stavba lebky většiny mláďat savců, včetně lidských.* obsahuje podstatné jméno pomnožné.

